І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXIX. Ч. 115. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 19-го ЧЕРВНЯ 1962 — 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JUNE 19, 1962 — No. 115. VOL. LXIX.

ДЕМОКРАТИ В КОНГРЕСІ ОБ'ЄДНУЮТЬСЯ ДЛЯ УХВАЛЕННЯ УРЯДОВИХ ПРОЄКТІВ

КОНСЕРВАТИСТИ В КОНГРЕСІ ТРАТЯТЬ ВПЛИВ ВНАСЛІДОК ОБ'ЄДНАННЯ ПІВДЕННИХ І ПІВНІЧНИХ ДЕМОКРАТІВ

Вашингтон. — В політичних колах звертають увагу те, що південні й північні демократичні члени Конгресу стараються об'єднатися на те, щоб ще на цій сесії 87-го Конгресу ухвалити якнайбільше урядових законопроєктів та з цими успіхами прийти до цьогорічних виборів, щоб затримати ту демократичну перевагу в обидвох палатах Конгресу, яка тепер існує. Внаслідок цього консервативні кола в Конгресі, які досі йшли разом із республіканською опозицією проти уряду, втратять силу і не будуть загрозою для урядової програми, яка у великій більшості ще чекає на те, щоб її ухвалив Конгрес. Найкращим виявом об'єднання демократів в Палаті Репрезентантів є недавнє голосування над проєктом уряду збільшити висоту федерального заборгованости. За той законопроєкт голосували аж 211 демократичних конгресменів, а проти було тільки 192. Тільки 9 республіканців підтримували цей законопроєкт, але навіть і без них демократи мали б були більшість у відношенні 202 до 201-голоса. Сподіваються, що і цього тижня демократи підтримуватимуть урядову фармерську програму, яка віддала б урядові повну контролю над продукцією кукурудзи, пшениці та інших фармерських зернових і кормових культур. Республіканці сподіваються, що всі їхні члени будуть в опозиції до цього проєкту, але вони не зможуть його заблокувати, коли демократи будуть об'єднані, що саме передбачають в політичних колах. Це об'єднання демократів в Палаті видно було вже в березні, коли 29-го того місяця Палата більшістю 219 до 196 голосів ухвалила була зміну податкового закону. З демократами в тому випадку голосував тільки один республіканець. Демократи могли самі ухвалити той податковий проєкт, бо вони потребували до більшости тільки 208 голосів, а мали аж 218. Подібне об'єднання виникло під час голосування над фармерським законопроєктом в дні 24-го травня. Південні демократи майже в цілості голосували за підтримку урядових проєктів про контролю над продукцією пшениці і кормових культур. Число голосів в цих голосуваннях становило 53 до 36 і 46 до 37. Спочатку цієї сесії можна було сподіватися, що республіканська меншість разом із південними демократами зможе недопустити до ухвалення деяких урядових проєктів, але тепер показалося, що об'єднання демократичної більшости в обидвох Палатах Конгресу легко зможе переформувати всі важливіші законодатні пропозиції уряду, щоб демократи з добрим успіхом могли з'явитися перед виборцями.

Ладж вибраний на республіканського кандидата на сенатора в Массачусетсі

Вустер, Массачусетс. — Стейтова Республіканська конвенція 16-го червня ц.р. наймолодша 34-річного сина колишнього сенатора Генрі Кебота Ладжа — Джорджа Кебота Ладжа на кандидата на сенатора більшістю 936 до 848 голосів. Джордж Кебот Ладж буде змагатися для себе за той пост, який займав до 1952-го року його батько, і майже 50 років тому його дід. Джордж К. Ладж переміг конгресмена Лоренса Куртіса, який зможе домагатися, щоб справу кандидата вирішили правиборн, які можуть відбутися восени ц.р. Противником Ладжа був би наймолодший брат Президента 30-річний Едвард М. Кеннеді, якого номінувала Стейтова Демократична Конвенція, і який має ще перемогти Едварда Дж. МекКормека у праймериз в дні 18-го вересня.

Збунтовані в'язні в Канаді підпалили тюрму

Монтреал, Канада. — Сотки в'язнів у федеральній тюрмі на острові під Монтреалем збунтувалися в неділю 17-го червня по полудні і підпалили в'язничні будинки, перемігши частину сторожі. Коли сторожа і поліція не могли дати собі ради із збунтованими в'язнями, на допомогу прийшло військо, яке помагали пожежникам гасити горючі в'язничні будинки, а поліції усмирити бунтівників, які здобули були контролю над в'язницею ім. св. Вінцента де Пол, в якій перебуває 1.200 в'язнів. Під час боротьби кільканадцять в'язнів і вартових були поранені, 6 в'язнів були застрелені, за недоказаними вісткями, які появилися в понеділковій пресі. Матеріальні втрати становлять коло трьох мільйонів долярів. Виявилось в неділю на понеділок один журналіст летів на гелікоптері понад тюрмою і бачив що кілька будинків ще горіли. В понеділок в ранніх годинах радіо повідомило, що бунт переможений і пожежна сторожа докінчує гасити вогонь.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** відвідав головне бюро Корпусу Миру в першу річницю вибору 12-ох добровольців, і заявив, що він сподівається, що з-поміж добровольців цього Корпусу вийдуть пізніше дипломати ЗДА, які знатимуть з автопсії чужі країни. В першому році Корпус Миру дістав 25.000 аплікацій, досі є закордоном вже 1.690 добровольців.

● **Сенатська Фінансова Комісія** одноголосно ухвалила скасувати 10-відсотковий податок від квитків за переїзд залізницями і автобусами. Цей податок мав би бути скасований, починаючи від нового фінансового року, це значить від 1-го липня 1962. Залізниці докладають до пасажирських поїздів, бо пасажири платять 10-відсотковий податок, який є врахований в ціну квитків.

● **Президент Кеннеді** відвідав 14-го червня будинок Архіву ЗДА, де оглядав разом із численними туристами важливі історичні документи, між ними і Декларацію Незалежности ЗДА з 1776-го року, яку оголошено 4-го липня того ж року у Філядельфії.

● **Асистент** окремого дорадника Президента Лі С. Вайт повідомив Бюро Ліпшого Бизнесу в Ню Йорку про те, що нюйоркські крамниці не повинні реклямувати окуляри проти сонця тим, що їх купила і вживає дружина Президента пані Джан Ф. Кеннеді. Вайт заявив, що така реклама є порушенням того звичаю, який не дозволяє вживати осіб родини Президента для торговельної реклями. Президент Бюра Бизнесменів повідомив про це власників крамниць, які негайно зняли зі своїх вікон реклями з прізвищем пані Кеннеді.

● **Головний прокуратор ЗДА** Роберт Ф. Кеннеді, промовляючи в Ню Йорку на Конвенції Спілки Капелюшників, закликав членів цієї спілки інформувати закордонні держави про демократичну історію цієї країни, бо цієї праці не може виконати сам уряд ЗДА.

Дін Раск гостро натаврував систему тайности в СССР

Конкорд, Н.Г. — Державний секретар Дін Раск, промовляючи на форумі Ню Гемпширської Ради для світових справ в минулу суботу 16-го червня, гостро таврував систему засекречування усього в Совєтському Союзі, що породжує патологічний страх перед шпигунами й не дозволює прийти до порозуміння в справі міжнародного роззброєння. Раск твердив, що „Совєтський Союз мусить усвідомити, що він не може „їсти пиріг роззброєння, залишивши неторкненим пиріг засекречення". У зв'язку з цим Раск вказував на щораз більшу небезпеку війни, яка може вибухнути внаслідку того, що щораз більше держав розпоряджатиме атомовою зброєю, або внаслідку кепської калькуляції і технічної помилки в скомплікованій системі пересторги, або й внаслідку того, що забагато фондів переходитиме з мирних позицій бюджетів на військо в цілі. Раск заявив, що коли перегони у зброєнні триватимуть далі теперішнім темпом, то в 1966 році вогнево-нищівна сила збройних сил буде подвійна в порівнанні з нинішнім роком. Водночас він вказав на парадокс, що хоч кожна держава стає з військового погляду щораз сильніша, проте безпека у світі щораз менша. З прозорим натяком до Франції, Дін Раск заявив, що самогубством може стати змагання деяких слабих країн збудувати власну атомову зброю.

У Південному В'єтнамі згинули в засідці знову два старшини ЗДА

Сайгон. — За 35 миль на північ від столиці краю Сайгону південно-в'єтнамські вояки, серед якої їхали „джіпом" також два американські старшини, сотник і поручник, та впереді які їхав вибухом, попав в засідку комуністичних партизанів. Спершу автобус напорисся на міну і вилетів в повітря, та на це гасло партизани, які залягли у високій траві обабіч дороги, обстріляли відділ скорострілами і базуками і цілком його винищили. Нападені пробували відстрілюватися і нанесли комуністам поважних втрат, але були в такій меншості і в такій гіршій позиції, що не могли нічого вдіяти. Один американський старшина згинув пронизаний кулями в авті, другий, важко ранений, ще доволікся над край дороги. Згинуло тоді найменше 35 південно-в'єтнамських вояків. Заводою в недалекому місті Бен Кат була заалярмована відділ гуками битви, але відділ мусів зупинитись, бо партизани загородили шлях зрізаними деревами. Поки відділ перешкоду та поки пізніше прийшла на місце битви, партизани вже зникли, а залишилося лиш покрите вбитими побоєвище. Розпочато погоню за тим загоном партизанів, що нараховува кількасот вояків, за допомогою гелікоптерів.

ЗДА випускають сателіт „Тайрос", який інформуватиме про урагани

Вашингтон. — Крайова Аеронавтична і Космічна Адміністрація має 29-го червня у вівторок випустити сателіт погоди „Тайрос V", який інформуватиме про погоду від Арктики по тропічні околиці і передбачатиме виникнення гураганів, які саме тепер починають свій „сезон". 285-фунтовий сателіт має вилетіти з летунської бази „Кейп Канаверал на Флориді. „Тайрос V" літатиме над таким обширом, що зможе докладно обсервувати і фотографувати за допомогою двох телевізійних камер із висоти 400 миль. Він зможе краще фотографувати хмари, як це робили попередні „Тайроси" від 1-го квітня 1960-го року. Сателіт „Тайрос" досі виконували дуже добре своє призначення — інформування про погоду. „Тайрос IV" перестав діяти для тижні тому, і його працю перейняти має „Тайрос V".

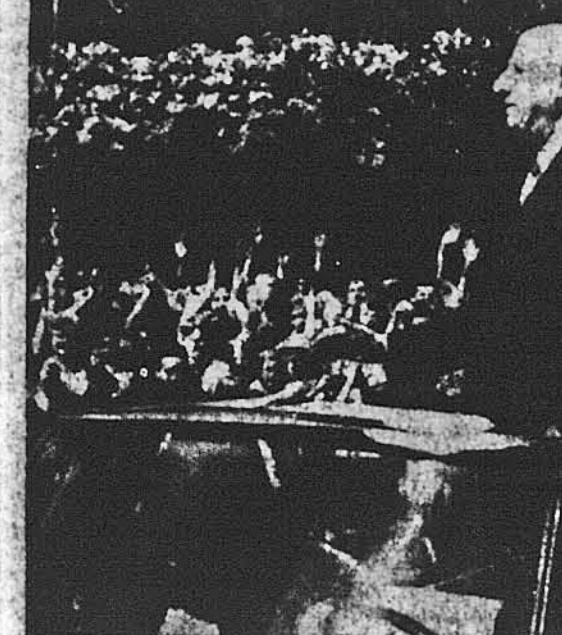
Відбулось урочисте посвячення пам'ятника на могилі бл. п. д-ра Л. Ортинського

Ню Йорк. — На цвинтарі „Ворота до неба" (Гейт гу Гевен) біля Йонкерсу відбулось в минулу суботу 16-го ц. посвячення пам'ятника на могилі померлого рік тому на удар серця видатного українського діяча й журналіста д-ра Любомира Ортинського. Акту посвячення доконав парох Бронксу о. В. Сютик, ЧСВВ. На тій сумній маніфестації зібрався поважний гурт безпосередніх приятелів Покійного, колишніх товаришів зброї І Української Дивізії УНА, його політичних однодумців та співробітників. На цвинтарі промовляли від Представництва УГВР та „Прологу" інж. Л. Чайківський в віл Головної Управи Об'єднання б. вояків Українців д-р Іван Козак. Під час обіду в недалекому ресторані, за який засіло рівно 50 осіб, промовляли Іван Кедрин-Рудницький, співредактор „Вістей Комбатанта", що їх видають ОбВУА і Братство кол. вояків І УД УНА та голова Т-ва Броди-Лев, що опікується могилами кол. вояків, д-р Б. Левицький. Тостмайстром був адв. Роман Олесницький, який в імені вдови Олени і доньки Анни висловив окрему подяку приявному архітектові скульпторові Сергієві Литвиненкові за проєкт пам'ятника, на якому вирізаний український воїнський хрест поруч двомовного напису.

Ярослав Хоростіль очолює Українську Спортову Централю

Дітройт, 16-го червня. — Українська Спортова Централя Америки і Канади відбула тут свої Загальні Збори, на яких вибрано нову Управу з головою Ярославом Хоростілем з Торонта на чолі. Дальше до Управи ввійшли: В. Кізима, Дітройт — заступник голови, мгр. Куц, Торонто — секретар, Я. Зубаль, Дітройт — прес. референт, А. Яцишин, Клівленд — реф. В. Ф. В., та п. Маланчук, Клівленд — орг. референт. До Ради УСЦАК вибрані наступні особи: Б. Рак, Ню Йорк — голова, В. Левицький, Шикаго — заст. голови, В. Сохан, Джерзі Сиі — секретар, і члени Ірина Дубас, В. Бойчук і Тарас Грицай. В Заг. Зборах були заступлені всі три Делегатури УСЦАК. Збори УСЦАК вирішили відбути тенісові першенства в Дні Праці на оселі „Союзівка" та звернутися з закликом до всіх Клюбів, — членів УСЦАК, присвячувати ще більше уваги спортовому вихованню молоді та придбанню власного нарибку у всіх ділянках спорту.

В суботу 16-го червня відбулися теж в Дітройті відбиванкові першенства УСЦАК. В конкуренції жінок до змагань стали лише три дружини. Чемпіонат УСЦАК на цей рік здобула „Україна", Торонто, залишаючи на друге місце „Крила", Шикаго, та на третьому „Левів", Шикаго. В конкуренції чоловіків до змагань стало шість дружин, тому й ці гри продовжувалися і в неділю. Досі ми не одержали вислідів цих змагань.

ДЕ ГОЛЬ ВІДБУВАЄ ПОЇЗДКУ ПО ФРАНЦІЇ

Не зважаючи на загрозу атентату збоку правих французьких терористів французький президент Шарль де Голь відбуває поїздку по Франції і промовляє до населення з відкритого авта. На фото: Населення міста Весуль вітає овацiйно свого президента.

Аденауер запевняє, що Німеччина буде знову з'єднена

Берлін. — На велетенському вічі Західньому Берліні, на якому було кругло 150.000 осіб західньо - німецький канцлер Конрад Аденауер заявив, що сила духа є завжди сильніша за сили фізичні і тому нема найменшого сумніву, що в справі Німеччини й Берліну переможуть правда і справедливість. Він пригадав, що поляки чекали після розподілів Польщі 150 років на своє з'єднання, яке таки прийшло. Він повторив свій заклик з попереднього дня на адресу Москви, щоб вона дозволила 17 мільйонам східніх німців на самовизначення та запевняв Москву, що її союзники, німецькі комуністи, погану приєлугу роблять справі миру. Аденауер прибув до Західнього Берліну в минулу неділю американським літаком, в роковини повстання східньо німецьких робітників з 17 червня 1953 року. Східньо - німецькі комуністи заздалегідь кричали, що приїзд до Західнього Берліну в той день Аденауера, це „провокація". Аденауер і західньо - берлінський посадник, соціял - демократ Віллі Брандт, на внутрішньому форумі зазвичай противники, маніфестаційно віталися і виголосили майже однаґучні політичні промови. Спокою не закаламучено, бо одинаково західньо-німецька залога і західньо-берлінська поліція, як східньо - німецька поліція і совєтське військо дбали, щоб не прийшло до зудару. ЗДА взагалі збільшили свою військову залогу в Західньому Берліні. — Проголошено, що одна військова група з Четвертої піхотної дивізії, яка мала вернутись до ЗДА в наступному місяці, залишиться з Західньому Берліні аж до відклику. Таким чином військова залога ЗДА в тому місті зросла до 6.500 вояків під командуванням ген. Альберта Вотсона. Поруч із ними є 3.000 британців і 1.500 французів, ото разом 11.000 вояків. Проти них у прямирі 20 миль стоїть 10.000 східньо-німецького війська, 14.000 східньо - німецької поліції та 45.000 совєтського війська. Але західні чинники вважають, що ця велика чисельна перевага комуністичних військ не має значення, бо неминучими і небезпечною тамошньої гарячої війни. Затe існує небезпека від заворушень, які можуть вибухнути внаслідку страшенне напруженої політичної атмосфери. В минулу п'ятницю східньо-німецька поліція застрілила 12-річного хлопчину, Вольфганга Гледе, як він дряпався на мур, щоб утекти на Захід. У Східньому Берліні схопили двох американців, 19-річного Роберта Ф. Манна і 36-річного Джона Ф. Лобу, обох студіюючих в університеті в Західньому Берліні. Їх мають судити за поміч утікаючим німцям з Східнього Берліну. За ту саму провину мають судити й одного молодого голляндця.

Бразилія здобула першість світу у футболі

Минулої неділі, 17-го червня, закінчилися світові першенства футболу фінальною грою в Сантіяго, Чіле, між Бразилією та Чехословаччиною. Переможцем, і цим самим чемпіоном світу, стала репрезентація Бразилії, яка перемогла Чехословаччину 3:1. Спочатку гри вели чехи 1:0, а вислід до перерви був 1:1. — День скоріше Чіле перемогло 1:0 Югославію в пізнальних про третє місце в змаганнях поміж парою переможених у півфіналі. Рішальні ворота впала в останніх секундах гри. Цим самим перші четвірки місця зайняли: Бразилія, Чехословаччина, Чіле і Югославія.

Міжнародна Футбольна Ліга закінчила минулої суботи, 16 червня, в Ню Йорку розгри першої групи, в якій перше місце здобула бразилійська дружина „Америка", а друге зайняли німці клюбу „Ройтлінген". Три останні зустрічі першої групи відбулися минулої п'ятниці та суботи і принесли такі вислідки: „Гайдук", Югославія — „Гвадеяхара", Мехіко 2:1, „Ройтлінген", Німеччина — „Палермо", Італія 2:1, та „Америка", Бразилія — „Данді", Шотляндія 3:2. Змагання другої групи М. Ф. Ліги почнуться вже 1. липня.

Футбольна репрезентація Німеччини відбула в поворотній дорозі з першенств світу в Чіле товарське змагання в Ню Йорку минулого четверга зі збірною Німецько - Американської Футб. Ліги. Репрезентанти Німеччини перемогли легко місцеву дружину, в якій грав змагун УСК-у Росс, високим вислідом 7:2.

У фінальній грі за Чашу Чемпіона Футболу ЗДА 1962 року, яка відбулася минулої неділі в Ню Йорку, перемогла „Гунгарія" Ню Йорк дружину шотляндців „Сан Франсіско Скатс" вислідом 4:0. Чашу чемпіона, яку здобув двічі „Тризуб" в роках 1960 і 1961, здобули в 1962 році „Гунгарія".

● **Президент Кеннеді** в дні 4-го липня промовлятиме у Філядельфії, в місті проголошення Декларації про Незалежність ЗДА. Він говоритиме в Голі Незалежности, де закінчиться Конференція Губернаторів, які перед тим нараджувалися в столиці стейту Ню Джерзі Трентоні. ЗДА оголосили свою незалежність 4-го липня 1776-го року у Філядельфії. Після промови Кеннеді відлетить до Кейп Дейвіду в Мериленді, де він із родиною проведе вільний день від праці, а найближчого ранку відлетить до Вашингтону.

В АЛЬЖИРІ ЗАМИРИЛИСЬ НАЦІОНАЛІСТИ-АРАБИ І ТЕРОРИСТИ-ФРАНЦУЗИ

Альжир. — Д-р Чавкі Мостефай, один із арабсько-альжирських націоналістів, член тимчасового мішаного правління в Альжирі, проголосив заяву, в якій запевнює терористам з Тайної Військової Організації амнестію від майбутнього альжирського уряду і право членів тієї організації брати участь у спільній з мусульманами альжирській політиці. Водночас він признав, що мусульманські націоналісти переговорювали з Тайною Військовою Організацією і тим самим визнав ту організацію наче б за авторитетних репрезентантів французького населення в Альжирі. Підпільна французька радіо станція негайно проголосила текст тієї заяви альжирського діяча та з свого боку наказала негайне припинення всяких актів терору й саботажу, заповівши співпрацю в майбутньому Альжирі з мусульманами. Не відомо ще, чи тимчасовий альжирсько - мусульманський уряд з центром в Тунісі затвердить ту угоду та чи всі терористи повинуються даному їм наказові про закінчення терористичної акції. Однак з цілому Альжирі й у Франції настала радість. Сам президент де Голь висловив також вдоволення з того замирення, але й згадав про „нечисленних злочинців", які повинні бути покарані. Найперші коментарі стверджують, що тією угодою французькі терористи визнали арабський принцип щодо самостійности Альжиру і тим самим признались до своєї поразки. З другого боку, вони „врятували обличчя", бо араби визнали їхню політичну силу й особовість. Ще два дні тому терористи з Тайної Військової Організації збомбували міську ратушу в місті Альжирі та великий шпиталь, де було близько тисяча хворих. Коли в шпиталі вибухла пожежа — швидким темпом евакуйовано хворих. Службовики міської ради уладили провізоричні станиці, де видають пашпорти на виїзд та метрики народження і переводять цивільні вінчання. Недалеко другого найбільшого міста в Альжирі Орану прийшло до кривавої сутички між поліцією і відділом терористів. Арештовано 55 членів ОАС та вбито 11-х в перестрілці. Друга сутичка відбулась біля містечка Сердешвіль, де військо оточило відділ терористів. Терористи підпалили цілий ряд будинків та пошкодили електрівню в Альжирі. Ситуація загострилась була також в метрополітальній Франції. За газетними вістками, де Голь буцім-то хоче довести до повної розправи над засудженим на досмертну в'язницю генералом Раулем Саляном. Формальну причину подає переслідений лист того генерала до Тайної Військової Організації з дорученням переказати всі фонди в розпорядження кол. прем'єра Жоржа Бідо, який став на чолі Тайної Військової Організації після арештування ген. Саляна і ген. Жуо. Жорж Бідо, який очолює покликану ним до життя Крайову Раду Спротиву та живе під чужим прізвищем десь в Італії або Швайцарії, дав інтерв'ю в бельгійській пресі з одвертою заявою, що він змагає до повалення режиму де Голя та захоплення влади у Франції. Уряд згодом до парламенту внесення на позбавлення Бідо привілею посольської нетикальности. Тому, що з Альжиру перенесено до Франції цілі загони терористів, то лякаючи перенесення масових убивств і перенесено до Франції цілі заням в Альжирі, мабуть, прийде заломання акції право-ініціальних кіл також у континентальній Франції.

В Південній Кореї криза уряду

Сеул. — Південно - корейський прем'єр, колишній генерал Сонг Йо Чан, герой Корейської війни, зрікся свого становища внаслідку спорів на тлі економічної ситуації в країні і тамошньої реформи валюти, переведеної кілька днів тому. Разом із ним зрікся цілий уряд, але керівна військова хунта, у проводі якої стоїть ген. Чунг Гі Парк, прийняла димісію тільки навдового прем'єра та міністра фінансів. Військова хунта, яка своєму правлінні мала рахуться з думкою прем'єра та його міністрів, проголосила в минулому тижні заведення нової монети „вон" на місце „гвана", при чому 1.300 гванів були рівноварті 1. дол., а 130 вонів тепер рівні 1 дол. Водночас заморожено всі ощадности в банках вище дол. 230, з поясненням, що уряд мусить знайти фонди для інвестицій в народну господарку. Покищо в цій господарці настав повний хаос. В березні ц. р. президент Поссун Юн зрікся свого становища на знак протесту проти поставлення на чорну листу півтори тисячі громадян, з забороною їм кандидувати до парламенту. Покищо в Південній Кореї править тільки військова хунта й покликаний нею уряд.

Кастро показом військової сили остерігає „контрреволюціонерів" проти інвазії

Кі Вест, Флорида. — Уряд кубинського диктатора Фіделя Кастро 16-го червня заряджив відбути в портовім місті на північному узбережжі велику військову параду, в якій взяли участь тисячі війська і десятки танків, щоб остерегти „протиреволюціонерів" проти інвазії. Після паради промовляв до народу президент Куби Освальдо Дортікос Торрадо, який сказав: „Щоб остерегти наших ворогів, ми влаштували цю скромну параду — показ нашої військової сили — народної армії". Цей показ показували по цілій Кубі на телевізійних апаратах. Не є відомо, що безпосередньо спричинило цей виступ Кастра. Але на Кубі довший час відбувається боротьба проти Кастрового режиму: палять тютюн в стодолах, відбуваються сутички повстанців з урядовими військами; у Гавані підпалено будинок Крайового Банку Куби, хемічну фабрику та один магазин. Протикастрові сили вирішили вести партизанську боротьбу проти добре вишколених урядових військ.

У СВІТІ

● **Платон Морозов**, речник СССР, жадав в Об'єднаних Націях від Бельгії, щоб вона негайно після проголошення державної незалежности колонії Руанда - Урунді в Африці забрала геть своїх 900 вояків, залишивши там всі склади зброї та виряду. Бельгійський міністер закордонних справ Поль-Генрі Спаак ствердив, що евакуювання бельгійського війська з Руанда - Урунді можливе тільки тоді, коли автохтонна поліція гарантуватиме спокій в тому краю. Але Совєтам саме й залежить на тому, щоб в тій африканській країні повторилась історія з Конгом: хаос, анархія, вбивства і насильство.

● **Курдійські партизани** в Іраку твердять, що вони оточили два курені іракських військ, висланих проти них в гори у північному Іраку, та примусили 1.300 вояків піддатися. 2.000 висланих у підмогу воякам поліціянтів не могли до них пробратись внаслідку зірваних мостів і шляхів та втрат у боях з курдами. Курдійські партизани відгрожуються, що коли іракський уряд не припинить бомбардування з літаків їхніх сел, то вони спалять іракські копальні нафти.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N.J.

Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сіті і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок, — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. — Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members mont. — 65¢.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Визнаний мир в Ляосі

Підписаний минулого тижня між трьома ворогуючими політичними таборами договір в справі коаліційного уряду на базі об'єднаного, незалежного і нейтрального Ляосу спонукав Нікиту Хрущова вислати широку депешу до президента Кеннеді і британського прем'єра Мекміллена, в якій він прославляє той договір і ставить його за зразок полагодження й інших існуючих міжнародних проблем. Запитаний у цій справі, президент Кеннеді ствердив на своїй пресовій конференції в четвер минулого тижня, що, наприклад, не може бути паралелі між проблемами Берліну і Ляосу. Кеннеді не входив в ближчу аналізу розбіжностей цих двох проблем, бо — зрештою — ці різниці аж надто ясно й яскраво впадають в очі. Зате Президент підкреслив, що, попереше, треба ще виждати, як буде практично реалізована угода в Ляосі, і, подруге, для розв'язання кожної міжнародної проблеми потрібна передусім обосторонна добра воля. У своїй відповіді Хрущову на згадану депешу совєтського диктатора, Кеннеді звернув увагу, що всі справи у широкому світі взаємно пов'язані і що тому „нерозважна" акція в будь-якому іншому пункті може звести на нівець і ляоську злагоду.

Ця заміна депеш і згадана заява Президента на його пресовій конференції мають значення не тільки для самого Ляосу, але й для цілої сучасної міжнародньої ситуації. Погодження лідерів прозахідного, комуністичного і „нейтралістичного" таборів у Ляосі на створення коаліційного уряду — це важливий крок до замирення в тій країні. Але з однаковою доброю рацією можна сказати, що це ще — крок до повного скомунізування тієї країни. Бо новий „нейтральний" прем'єр уряду часу громадянської війни в Ляосі спирався на комуністів, які діставали активну допомогу від комуністичного Північного В'єтнаму і Москви. Далі: зорганізована й узброєна тими комуністичними державами місцева партизанська армія напевне залишиться в своїх командантами й політруками, а при новому режимі інфільтраційна та пропагандна кампанія матиме змогу поширитися на решту незайнятої ще комуністами ляоської території. Тому застосування Вашингтон, що Америка забрала геть не тільки своїх 300 військових інструкторів з Ляосу, але й військо з Сіаму має прозору ціль: залишити комуністам чисте поле для їхньої дальшої роботи на терені Ляосу, як омріяної виходової бази проти Південного В'єтнаму, Сіаму і цілого Півдня Азії.

Тому замирення в Ляосі ще дуже мрячна й сумна справа. А ще гірші вигляди на мир у широкому світі, якщо його будувати, — за порадою Хрущова — на базі ляоської угоди. Очевидно, що мрією Москви було б — створити у Західньому Берліні „нейтральне" правління з участю комуністів і з відкликанням звідтіль західних залог. Хрущов послідовно переводить „замирення" по лінії, яку правильно схарактеризував був Кеннеді: „що моє, того не вільно рушати, а що твоє, то це дискусійне". Поруч із порадою орієнтуватися на замирення в Ляосі, Хрущов ні трохи не відмовляється від активної допомоги „визвольним рухам" — читай: комуністичним рухам — в інших куточках світу. А втім, президент Кеннеді звернув йому вже на зустрічі у Відні в червні минулого року увагу, що замирення на глобальну скалю може прийти тільки тоді, коли СССР і комуністичний Китай відмовляться експортувати комуністичну революцію, відмовляться від віри в місію комунізму заволодіти всім світом. Ляоська угода не тільки не пригальмувала Хрущова в його змаганнях заволодіти світом, але, навпаки, підбадьорила в тих заходах. Тому й вартість тієї угоди з погляду загального миру — цілком негативна.

Відправа сатрапів у Кремлі

Наради представників комуністичних і „робітничих" партій країн комуністичного бльоку, що входять до Ради Економічної Взаємодопомоги, або так званого Комекону, які відбулися в днях 6-7 червня ц. р. в Кремлі, були насправді звичайною відправою підлеглих кремлівському керівництву намісників і сатрапів для окупованих Москвою країн. Збіговище їх усіх — перших секретарів „комуністичних та робітничих партій" і голів комуністичних урядів восьми країн на чолі з СССР — не обмежувалося економічною проблематикою. Як виходить із прогошенного у совєтській пресі декларацій і комунікатів, крім згаданих вище нарад, відбулися в тих же самих днях і за участю тих самих осіб засідання Політичного Консультативного Комітету держав - учасниць Варшавського договору, зустрічі голів делегацій із Хрущовим і до того всього XVI позачергова сесія Ради Економічної Взаємодопомоги. Короткий час, призначений для всіх тих конференцій, безмежна кількість порушених нібито під час них питань свідчить про те, що відбувалися всі ці наради, засідання та зустрічі блискавичним порядком і обмежувалися вислуханням доручень кремлівських самодержців і „одноголосним" прийняттям московських диктатів і тез.

В усіх тих збіговищах і зустрічах з Хрущовим, що відбулися протягом всього двох днів, брали участь ті ж самі люди — перші секретарі комуністичних і робітничих партій і голови комуністичних урядів СССР, Болгарії, Угорщини, Східньої Німеччини, Польщі, Румунії і Чехо - Словаччини. Були на тій нараді і представники одної азійської країни т. зв. Монгольської Народньої Республіки, яку під час нарад, на „прохання" її уряду, прийнято в члени РЕВ, чи пак Комекону. Не було на нарадах ні представників Альбанії, яка є членом Ради Економічної Взаємодопомоги і формально ще й досі цього членства не позбавлена, ніхто не згадують пресові повідомлення й про участь комуністичного Китаю і Північної Кореї, хоч би в характері обсерваторів.

Головною темою всієї тієї відправи комуністичних ватажків мала бути — згідно з офіційним комюніке — справа „ще тіснішого економічного і науково - технічного співробітництва „соціялістичних країн" і ще глибшої й ширшої координації господарських планів усіх комуністичних країн, в усіх можливих ділянках. Усе це доводить, що під час московської відправи йшла з основною мова про дальше й глибше включення господарств сателітних країн в економічну систему Совєтського Союзу.

Про справжню мету і тематику нарад Комекону в Кремлі — боротьбу з економічними кризами, в обличчі яких опинилися всі комуністичні країни, — в комунікаті не згадано ні словом. Що найактуальнішу в теперішній час для Москви і її сателітів проблематику заступлено бундючними фразами і перехвалками про „перевагу соціялістичних країн у темпах розвитку своєї економіки", про „історичні досягнення в сільському господарстві", про те, що „соціялістична система впевнено йде до вирішальної перемоги в мирному економічному змаганні з капіталізмом" і т. д. Але всі ці смікховинні фрази й перехвалки не закрили відомих цілому світові проявів господарської кризи в СССР та в інших комуністичних країнах, що виявились в дошкульній підвишці цін на м'ясо і масло в Совєтському Союзі, у харчовій паніці в Польщі, Угорщині і Румунії, в конечності раціонувати харчі у Східній Німеччині, — в фактах і явищах, які свідчать про те, що про якісь теми й перемоги під час кремлівської відправи мови не було, а говорилося тільки про те, як вилізти з тієї безвиході, що в ній опинилися окуповані Москвою країни й народи внаслідок комуністичної безпляновості і безгосподарности.

І. Саїг

ЕКСПАНСІЯ КИТАЙСЬКИХ КОМУНІСТІВ

Китайські комуністи ведуть вперту боротьбу у Ляосі, посилюють боротьбу проти уряду у В'єтнамі, ведуть шалену пропаганду проти Америки, обвинувачуючи її в агресії, в намаганні зробити з азійських країн свої колонії. Особливу увагу звертають китайські комуністи та прокомуністичні елементи на китайських поселенців в країнах Південно - Східної Азії.

Малаї заангажовані тепер у переведенні важливого пляну створення з ряду британських колоній нової держави — Малайзії. Ця держава об'єднуватиме сучасну федерацію Маляїв, Саравак, Брунеї, Північне Борнео та Сінґапур. Такий плян запропонував малайський прем'єр-міністер Тунку Абдул Рагмен. Три з них, крім Маляїв та Сінґапуру, знаходяться на північно - західньому узбережжі великого острова Борнео, більша частина якого належить Індонезії, а була раніше голландською колонією.

Населення цих земель у більшості малайської раси, частина людности острова Борнео складається з різних племен, що з них деякі перебувають ще в напівдикому стані. Є там також значна колонія китайців з Південних частин Китаю.

Політика китайських комуністів полягає в тому, щоб через своїх земляків у південно-азійських країнах створити бази для захоплення тих земель під свою контролю. Загальні риси такого пляну виразно видно у китайській політиці в Ляосі та інших країнах, що сусідують з Китаєм.

Треба сказати, що протягом останніх семи років основний контингент комуністичної партизанки в Маляях становили китайці, які працювали там на каучукових плянтаціях та в копальнях цини і олива. Англійська політика та специфічно ведена там військова акція спочатку не мали жодного успіху, але із зміною тактики та притягненням до активної співпраці малайського населення, дуже віддано іслямові, вдалося ізолювати тих партизанів, і комуністичний плян зазнав поразки.

Тепер ту саму тактику пробує застосувати у В'єтнамі американське командування, але, здається, вона не знаходить повної підтримки у національного уряду тієї країни.

Китайське населення Сінгапуру, під впливом комуністичної пропаганди, противиться ідеї об'єднання; до того ж воно рахує, що після об'єднання втратить свої впливи, які має в тому світовому значенні порті. Тут варто пригадати, що кілька років тому під тиском комуністів відомий учений Лінг Ю-танг примушений був зрезигнувати з посту президента в новозаснованому в Сінгапурі китайському університеті.

Цими днями генеральний секретар малайзійського уряду Ф. Джекней звернувся до часописів, які виходять в Маляях китайською мовою, з попередженням, що вони будуть закриті, якщо друкуватимуть субверсійні статті, проповідуватимуть клясову боротьбу та расову ненависть, підготовлюючи тим ґрунт для перебрання комуністами влади в країні.

Антикомуністичний малайський уряд, послідовний у своїй національній праці, керується основами іслямізму і має президентом Раджу Перліса, одного із дев'ятьох султанів, яких обирається на речинець п'яти років. Уряд Маляїв запропонував урядам Тайленду та Філіпін укласти економічний союз, але не дістав згоди від Вашингтону, який входить у склад об'єднання країн Південно-Східної Азії.

Китайці в цих країнах рішуче виступають проти об'єднання, побоюючись втратити свої дуже вигідні економічні позиції; вони тримають тут у своїх руках контролю торгівлі, а почасти й банків, ведуть широку лихварську діяльність, позичаючи селянам та робітникам гроші на великі відсотки. Місцеве населення жорстоко визискується в копальнях Маляїв, Бірми і Тайленду, на плянтаціях чаю та ін., власниками яких є китайці.

Цікавим явищем є те, що китайці не асимілюються з тубільною людністю, навіть буддійського віровизнання. Вони мають свої окремі храми, свої школи, в яких дітей, навіть другої й третьої генерації, народженої на чужині, вчать любити Китай і шанувати китайські національні традиції.

Один із коментаторів американської преси, обговорюючи активну діяльність китайців в країнах Південно-Східньої Азії, порівнює її з військовими операціями імператора манджурської династії Чен Лунга (1736-1795), який залишив після себе в китайській історії надзвичайно глибокий слід.

Тепер Мао Тсе-тунг пробує поширити свої впливи тими шляхами, якими переходив Чен Лунг, з тією різницею, що манджурський імператор, стягаючи данину з своїх підданих, не порушував способу їх життя, давав їм жити так, як вони звикли. Імператор прагнув слави і почестей, а комуністичний диктатор ставить перед собою куди ширші цілі.

Південно - Східня Азія відома, як багате джерело харчів, зокрема рижу, яким червоний Пейпінг не спроможний забезпечити 600-мільйонове населення Китаю. Захоплення комуністами цих земель також відкриває їм шляхи до Південного Пацифіку та Індійського океану.

Мао і його „соратники" мріють перетворити Китай у найбільшу не тільки людністю, але й територією державу в світі. Але чи в стані вони зрушити і повести за собою величезну масу китайців системою сільськогосподарських комун та іншими фантастичними плянами? Навіть мільйоновими жертвами не осягнуть вони своєї цілі.

Леонід Полтава

КНИГА, ЩО ВІДСТУПАЄ

У 1961 р. Державне Видавництво Художньої Літератури в Києві, після майже однорічної надуми політруків - редакторів, видало поліційний пасквіль О. Мазуркевича у формі 200-сторінкової книжки під заголовком „Зарубіжні фальсифікатори української літератури" (заголовок на тлі нью-йорських хмародерів).

Книжка була здана до друку 28-го липня 1960-го року, підписана до друку 5-го травня 1961 р., а перший відгук на неї в совєтській пресі з'явився аж 10-го квітня 1962-го року! Такі довгі інтервали аж надто виразно показують, що „не все гаразд у Данському королівстві!" Пресовий відгук був опублікований 19-го квітня ц. р. в київській „Літературній Газеті" під заголовком „Книга, що наступає". Про цю фальсифікатора - облуду працю нещодавно дуже влучно писав Святослав Гординський. Хочемо дещо додати у зв'язку з названою рецензією, написаною М. Гнатюком.

І сама книжка, і рецензія на неї показують, що ні Мазуркевич, ні Гнатюк не читали більшости рецензованих творів українських закордонних письменників. А в такому випадку не може бути й мови про документалізм і науковість. Рецензент М. Гнатюк, однак, у „Літерат. Україні" твердить: „Одним з надбань у нашій літературі, що викриває (стиль! — надбання викриває... Л. П.) буржуазно-націоналістичних запроданців, є сумлінне дослідження О. Мазуркевича „Зарубіжні фальсифікатори української літератури"... І далі: „Книжка ця — пристрасна більшовицька публіцистика, яка наступає, нищить ворога широко охопленим в ній матеріялом, своїм документалізмом і науковістю"...

М. Гнатюк повинен був би знати, що публіцистика і науковість — це дві різні речі. А про яку науковість може бути мова, коли О. Мазуркевич пише в своєму творінні, наприклад, таке: „Розраховуючи на простачків, вони видають такі „художні твори", як утопійна повість" Л. Коваленка, в якій він малює"... і т. д. „Всевидяще" московське око не досягло Вашингтону і не побачило навіть того, що отой, ненависний комуністам, Л. Коваленко — це відома українська письменниця Людмила Коваленко...

Не називаючи прізвища автора, О. Мазуркевич, наприклад, „аналізує" книжки Ю. Тиса про Марка Вовчка, про Конотопські події... „Науковість" цієї аналізи полягає в тому, що відомого українського письменника автор-політрук пасквілю називає „типовим епігоном з Буенос Айресу, який виявляє тривалі симптоми графоманії". Епігоном кого? Коли хтось графоман, то чи варто Мазуркевичеві братися за критичний розгляд його творів аж на другому кінці світу?

Автора цих рядків у книзі „Зарубіжні фальсифікатори" теж не названо по прізвищу, але наділено такими характеристиками, як „рутинований графоман" та іншими лайками, бо, очевидно, совєтському, критикові печуть „Римські сонети" (він називає цю мою збірку „претенсійним поплентанням"), а роман з часів гетьмана Івана Мазепи „1709" здається прислужникові „успіхом" верхом контрреволюції.

Та все таки, чому ж О. Мазуркевич, бризкаючи піною, не називає чимало українських закордонних письменників, хоч і нищить їх твори критикуючи? Проста відповідь: тих прізвищ не названо в журналі „За синім океаном", де ще раніше заповідано опублікування „аналізи" й відгуків на дані твори! Не назвав інформатор — не назвав тих прізвищ письменників і О. Мазуркевич, бо, напевно, бо бідолахі, і переплуткувати не дали багатьох рецензованих книжок...

А втім, О. Мазуркевич називає багатьох на прізвища. Ось тільки один список із сторінки 35-ої, де перелічені „зрадники" і „запроданці" (кого й чого?): С. Гординський, В. Гординський, Г. Костюк, М. Кузьмович, В. Порський, О. Бурєвій, И. Гіряк та ін. Наукова праця, що вимагає зрівноваженості, об'єктивности і передусім — знання об'єкту, аж кишить такими епітетами: „зрадницький", „людоненависний", „бандитський", „ненависні народові" тощо. Хто це уповноважив О. Мазуркевича говорити від імени українського народу? І як український народ може любити чи ненавидіти своїх закордонних письменників, коли навіть О. Мазуркевичеві московська рука не дозволяє потримати за рецензовану закордонну книжку?

Автор „Зарубіжних фальсифікаторів" відчуває свою безсилість, і тому йому не лишається нічого, як сваритися, намагатися звеличити надбання відданих українських правдиво пера. Московське політбюро і його епігони в Україні, як чорт ладану, бояться вільної української літератури! Тому в книзі не знайдеш і цвіту, не спроба аналізи і цвіту, а лише жалюгідна лайка. Тому і в рецензії М. Гнатюка на цей політичний памфлет читаємо: „Даремні їх претенсії створити „СВОЮ" літературу за рахунок таких бездарних писак, як Улас Самчук і Є. Маланюк". Або: „Але марні намагання вєлиха прирядити його чужинецьких, лаврівників"... і т. д. — всі прізвища з малої літери, як і належить науковості! Ні коли раніш Московія, ні сучасна Росія не терплять будь - якого іншого СВОГО: „Нам тільки сакля очі коле"... писав Т. Шевченко понад сто років тому про господарів О. Мазуркевича і Ко, господарів, охочих і до вбивств (про що наново почуємо на процесі Сташинського), а не лише до „наукових аналіз" та „мирного співіснування", з прицілом на закордонних інформаторів.

Даремно М. Гнатюк назвав у „Літературній Україні" своє рецензію на книжку О. Мазуркевича — „Книга, що наступає". Злоба, сичання, плутанина і сміхання — не свідчать про наступ. Прочитавши писанину О. Мазуркевича, ми радісно, з почуттям гордости можемо сказати: вільна українська закордонна література — в наступі. Ця література потрібна народові. Інакше Москва не сунула б у кашпелів, а всі совєтські „борці проти українського націоналізму" і нашої вільної літератури спокійно доживали б віку на московському пайку.

В ПОРТІ СТОЯТЬ КОРАБЛІ

В порті стоять кораблі,
і поснули над щоглами стяги,
Штормом потріпані трохи,
ну та нічого, веселі
Ходять матроси, їм
у вечірньому тихому сквері
Любо сміються дівчата,
маком розквітлим щоки.

Що ж, і дівчата й матроси
веселі всі, безтурботні, —
Завтра кудись поплинуть
у далеке море матроси.
Завтра дівчат обійматимуть
з радісним усміхом інші, —
Так вимагає море...
В порті стоять кораблі.

ОЛЕКСА ВЛИЗЬКО

З'єднені Держави і холодна війна

Протягом життя одного покоління світ був свідком двох світових катастроф. Перша й друга світові війни звели нанівець бувшу структуру міжнародного миру, знищили мільйони людей, зруйнували цілий ряд країн. Двадцять років тому війна в Кореї втягнула в себе війська з 18 держав.

Розвиток атомової зброї поширив на цілий світ страх перед новою глибальною війною та універсальним знищенням.

Жадна країна не усвідомлює страшного аспекту майбутньої війни так гостро, як З'єднані Держави. Бо саме З'єднані Держави перші випродукували та вжили атомову бомбу і відтоді докладають всіх зусиль, щоб відвернути загрозу атомової війни.

Не зважаючи на свою величезну потенціяльну силу, Америка найбільше дбає за мир і добробут у цілому світі із свободою та рівністю для всіх. Її кредо універсального братерства та міжнародної толерантности завжди відомі і виявилось у праці кількох президентів впродовж останнього півстоліття.

Чотирнадцять Пунктів Вудро Вілсона та Чотири Свободи Френкліна Рузвелта мають основну спільну тему. Вони свідчать про намагання американського народу творити краще життя, ті шляхом прогресу до свободи, без братовбивчих воєн. Ці самі мрії висловлював кожний американський президент від кінця другої світової війни.

Пляном Маршалла, Програмою Прогресу і іншими допомоговими програмами намагалися ЗДА здобути цілковите признання в так званій „революції сподівань" — сподівань, що розвиток технології принесе людям краще життя.

Впродовж останніх півтора десятка років Америка намагається добитися загального розброєння, що йшло б у супроводі суворої міжнародньої контролі. Вона також намагається переконати всі нації в неефективності розв'язування міжнародних конфліктів застосуванням збройних сил. Вона наполягає на тому, що найліпше розв'язувати всі проблеми переговорами та нарадами.

Припинення холодної війни поміж Сходом і Заходом ще не значить, що на землі негайно настане мир. Ще існує багато інших небезпек, які порушують світову гармонію, до справжнього світового миру ще дуже й дуже далеко.

З'єднані Держави, без сумніву, не можуть назвати себе досконалою країною, але історія ствердить, що Америка зробила дуже багато, щоб послабити світове напруження, прокласти шлях до світового миру і припинити холодну війну, яка затьмарює надії цілого людства.

Американська Рада

ЗА СОВЄТСЬКОЮ ПРЕСОЮ

Незадовільно і безвідповідально

Центральний Комітет компартії України, переглянувши стан сільського господарства, 8-го травня ц. р. ухвалив постанову, в якій стверджує, між іншим: 1) в ряді областей перевіркою виявлено дуже серйозні недоліки в роботі партійних і радянських органів щодо забезпечення високих урожаїв кукурудзи; якщо ці недоліки негайно не усунути, це може завдати непоправної шкоди врожаєві; 2) в багатьох колгоспах і радгоспах взяті зобов'язання не підкріпляються організаційними і агротехнічними заходами, не ведеться боротьби за високий урожай; 3) в деяких областях допущено серйозні недоліки на сівбі; 4) в багатьох колгоспах підготовка людей і механізмів проводиться вкрай незадовільно; 4) райагроспи республіки вкрай безвідповідально поставилися до забезпечення колгоспів сільськогосподарськими машинами.

С. Рищик

ТАК, ЯК БУЛО

(5)

— Та за ту коняку нема вже що багато говорити, — обізвалася Яковиха. — Бо як хлопці позбирали кістки, що валялися за містом по яругах, і приволокли їх додому, то гарненько поскладали все назад докупи — кісточку до кісточки, циколодку до циколодки, мульшу до кульші, ребро до ребра — і все гарненько постягали дротом. Вийшла знову коняка, тільки без шкури, без тіла і без гриви, а самі скелі. І ще взяли вони та й поставили ті сани на дошку, навстоячки. Добре примощували, а під дошку підточили колішата. Потім занаувзли на голову вуздечку і айо! Виїхали на вулицю.

— А там собаки! — заувважив хтось веселий голос.

— Які там собаки! У місті собак нема. Там гицель на гицлі. Ні, було гірше, бо зараз же натрапили на підводи. Проїздили якісь підводи, і коли коні побачили кіньські сани, то сполохались і в гони! Дорога не дорога, яр не яр, яма не яма. Поперекидали вози, потовкли людей. Збігося багато народу. Пригналася поліція. Гармідер, несамовитиця. Поліція хотіла була заарештувати коняку разом із хлопцями, але ті урвителі не далися.

— Дременули?

— Та де! Терешко, отой наймініший, виступив перший наперед і гоноро сказав, що вони нічого не винуваті, бо це, каже, учитель наказав нам притарабанити до школи ту коняку. Поліція покликала вчителя, а той, як побачив здохлого коня, то трохи не обіцяв його. Зараз же накрили ту мару якоюсь халатиною, щоб думи коні не полохалися, і завезли до школи. А ввечері прийшов батько і дав хлопцям доброї прочуханки.

— Та завіщо? — почулось у вагоні.

— Таке вже батьківське право.

— Правда! — зауважив хтось другий. — Бо хто б то мав бити, як не батько? А бити треба, бо інакше повиростало б саме бадилля. Шкода дітей, нема жадного бажу...

— Ого, за такі діла треба вже не бити, а пороти, — почулось у вагоні.

— Отож, бачите. А недалеко від церкви мав свою обітницю дяк. І якраз того дня він був десь на хрестинах і трохи собі підпив. А потім вертався додому. Вертається він додому, аж чує — правиться Служба Божа! Прислухається — десь коло церкви. Приглядається — а на церковнім опасанні стоїть янгол Божий, розпустив білі крила і співає алилуя. Як він це побачив, то відразу отверезів і побіг просто до попа. А той уже спав. Стук-стук у вікно:

— „Уставайте, каже, ваше високопреподобіє! Страшний суд!"

У вагоні вибух реготу.

— „Вже на церкву злетіли янголи страшносудні!" — репетує дяк.

А батюшка зірвався з ліжка та й до вікна:

— „Що сталося?"

— „Янголи Божі злетіли на церкву! Страшний суд настав!" — каже дяк і трясеться, як у лихоманці.

Батюшка відчинив відчинив вікно.

— „Ану, дихни!" — каже дякові.

Той дихнув, а їх високопреподобіє аж сплюнули, таким смердом ударило на них від дяка.

— „Масш, п'янюго, щастя, що янголи тобі привиділися. На цей раз прощаю. Але як привидяться чорти, то вже не прощу. Скажу титареві відвезти тебе, раба нерадивого, до отця благочинного. Нехай приведе тебе до ладу. Спати!"

І прогнав його. А тим часом ті галабурдники повтікали.

Ось якого дива наробили вони.

Це оповідання люди вислухали дуже весело. Сміялися всі. Сміявся теж і сам чоловік оповідачки і казав, що такої комедії ще не чув іще, відколи живе. Але жінка нагукала на нього й затулила йому рота пшонюю масляник. Видно було, що мала охоту іще щось оповісти, але через чоловіка стрималась.

— То може б ви доказали нам тепер іще за того машиніста, — нагадали їй слухачі.

— А на чому я стала?

— Як душа вилізла з тіла.

— Ага, вже знаю. Вилазить та душа з тіла, а він просить та молить її, щоб не вилазила. Чи тобі, каже, душенько, не добре в мене? Чи я не був добрим християнином? Чи мало я добрих діл зробив? Чи обминув коли бідного старця і не дав милостині? Чи не давав на храми Божі? Чи не вірно служив цареві - батюшці? Чи я когось прилобив - сотворив? Чи не молився? Не каявся? Не сповідався? Не ходив до святих печер? До угодників Божих? Чого ж ти мене покидаєш? Але душа сказала, що мусить покинути, бо так, каже, стоїть у святім Часнослові, і покинула. Нічого не помогло.

Покинула й полетіла. Довго летіла, аж залетіла до самої планиди — до Сантура. А коло того Сантура надокола золота обічниця. А на тій обічниці мертві душі. Як малу, як порохи! Побачили вони Кагарлицького й дуже втішилися та й замахали руками. Вже здалека пізнали.

— Пізнали?

— Відразу. Душа душу запізнає. Був там і батько його, і баба, і дід, і тітки, і дядьки, і геть уся родина. А на самій планиді сидів янгол світлий, дуже грізний. Був білий, як сніг. Видко було, що служив там за управителя, бо як побачив Кагарлицького, то відразу замахав руками і гукнув: „Сталася помилка! Лети, каже, назад!" Хтось там обмилився в святих книжках. І щаслива душа мусіла була вертатися стільки світа назад. Але треба було дуже прудко гнати, щоб тим часом люди не поховали тіла.

Владика Ярослав Ґабро в Лос Анджелесі

День 14 квітня надовго залишиться в пам'яті нашої української католицької громади в Лос Анджелесі. Того дня відбулася канонічна візитація нашої парохії Рождества Пресвятої Богородиці Преосвященним Кир Ярославом Ґабром, першим епископом української католицької дієцезії св. Николая в Шикаго.

Надовго перед визначеною годиною велике число парохіян зібралося під нашою церквою в Голливуді, щоб привітати достойного гостя. Над входом до церкви пишався посеред українських і американських прапорів великий український напис „Вітай Владико". О десятій годині відбувся торжественний похід з парохіяльного дому до церкви. В поході ішли Лицарі Колюмба в своїх мальовничих одностроях, діти, вівтарні хлопці, священики і владика.

При вході до церкви привітали Владику діти з нашої парохіяльної суботньої школи під проводом своєї учительки п-і Осадцової. Привіт виголосила учениця тієї школи Леся Полотнянка, внучка колишнього довголітнього сотрудника нашої парохії, покійного о. совітника Николая Винницького. В церкві Владика засів на троні збоку престола. Співану Службу Божу відправляли 3 священики: канцлер Шикаґівської дієцезії о. монс. Паска, український католицький парох Сан Франсіска о. Микита і гість з Канади о. Бідо. Наша велика церква була виповнена вщерть вірними, хоч був це будний день, субота. Співав прекрасно церковний хор під батутою диригента проф. Володимира Божика. Цей хор і його диригент — то наша гордість. По Євангелію парох о. Михайло Колтуцький привітав Владику щирими словами, а по Службі Божій сам Владика мав проповідь до вірних. Вже по кількох перших реченнях Владика полонив всі наші серця. Ми були прямо очаровані його словами. Владика, який ніколи не був на Україні, говорить чудовою українською мовою. Не одній і не одному з нас стали сльози в очах зі зворушення і вдячности Божому Провидінню, що дало нам такого епископа.

По Службі Божій відбувся в обширній, вщерть заповненій залі під церквою обід на честь достойного гостя. Обід приготовив Відділ Союзу Українок. Ролю господаря сповняв парох о. Колтуцький, а функцію майстра церемонії п. Гурей. По обіді вітали Владику представники наших організацій: від Союзу Українок — його голова п-і Лукачева, від УРСоюзу п. Петро Вибираний, від Українського Культурного Осередку в Лос Анджелесі інж. Володимир Сіяк, а від Церковного Хору — голова інж. Олекса Скробко. Промовляв теж о. монс. Паска по англійськи і о. Микита по українськи. о. Колтуцький сказав, що хотів би представити Владиці всіх приявних, але короткий час на жаль на це не дозволяє, бо Владика мусить від'їхати до парохії в місті Фінікс в стейті Арізона. Тому о. парох представив Владиці тільки деяких парохіян, а іменно родини пп. Мирчів, Ребів, Кітів, Жуків, Ганкевичів, Микитиних, Васильковиx, Тишовницьких і паню Марію Дроздовську (рідну сестру Сальомеї Крушельницької) та інших.

На закінчення промовив до нас ще раз Владика Ярослав. Своїми щирими словами скріпив в наших серцях почування нашої любови, прив'язання, подиву і пошани до нього. Довготривалі і гучні оплески залунали, як Владика відповів окремо інж. Сіякові на його привіт.

Інж. Сіяк просив Владику в імені цілої нашої громади, щоб Владика і сам і через підлеглих йому священиків продовжував світлу традицію наших епископів і священиків в Галичині, де наше духовенство на чолі з нашими епископами займалося не тільки душпастирством, але брало теж активну і передову участь у всіх змаганнях нашого народу до освіти, до економічного і політичного визволення і до державної незалежности.

Нав'язуючи до тої просьби, Владика приобіцяв, що хоче і буде продовжувати ту світлу традицію, про яку говорив інж. Сіяк, а відтак сказав дослівно: „Бо чи може поступати інакше чоловік, що носить славне ім'я князя Ярослава?" Буря оплесків по тій заяві Владики не втихала довгі хвилини, а в очах багатьох парохіян заблистіли сльози радости.

Незвичайно тепло прийняли приявні теж і ті слова Владики, якими він оповідав нам про свою молодість, як він ходив до школи в Шикаго, як співав в церковнім хорі і т. д. З того оповідання Владики ми побачили, що перед нами не тільки високий церковний достойник, але також дуже мила і щира людина, що він наш, один з-поміж нас, рідний нам і близький та дорогий. Владика теж був зворушений нашим прийняттям і задоволений. Йому було добре і приємно серед нас і він нам це сказав та обіцяв, що скоро знов до нас приїде. На многая літа, Владико і до скорого побачення! Будемо всі молитися, щоб Всевишній беріг Вас нам і провадив та дав Вам силу і витривалість до праці для добра нашої Церкви і нашого обездоленого народу.

Інж. Омелян Михайло Тишовницький

Кредитівка в Трентоні — позитивний крок вперед

Від кількох років громадське життя в Трентоні, столиці Ню Джерзі, набирає чимраз то більше позитивних ознак стабільности та координації дій, що проявляються у відзначуванні національних свят, підкресленні необхідности існування однієї загально-громадської репрезентації, і, нарешті, притупленні політичних зударів між поодинокими суспільно - політичними течіями. Коли ж у першій декаді громадського життя в Трентоні, як і по інших осередках нашого поселення, позначувалось гарячими дискусіями і часто неперебірливими намаганнями поодиноких суспільно - політичних течій за виключне керівництво громадським життям, то після цього періоду ще свіжого таборового запалу прийшов час застою та втечі багатьох активістів від всякого громадського життя.

Друга декада громадського життя поволі починається відрізнюванням речей проминаючих і маловажних від речей стабільних і основних. Разом з тим починається відрадне явище повороту до праці досвідчених та випробуваних громадських працівників пляновости. Відрадним явищем життя в Трентоні є піднесення авторитету філії Українського Конґресового Комітету, як загально - громадської репрезентації української громади внутрі і назверх. Це факт першорядної ваги для майбутньої праці українців Трентону, що зачинають мати амбіції бути співчинником у житті міста Трентону в цілому. Треба тільки бажати, щоб УКК під керівництвом відомого громадського діяча інж. Дмитра Кузика і надалі розвивав та скріплював ідею єдности та координацію дій.

Розвиток церковно - релігійного життя чимраз більше набирає познак співпраці вірного членства парохій. Прикладом цього є праця православної парохії св. Юрія Переможця під керівництвом настоятеля парохії о. протоєрея Павла Фалька та побудова величавого храму св. Йосафата українцями греко-католицького обряду при запопадливій праці скромного духовника о. Теодосія Атаманюка.

Конкретні заходи в справі придбання Народного Дому, що проходить на відтинку всього організованого українського громадянства, це черговий доказ здорового прагну стабільности у праці нашої громади.

Та цей образ був би далеко не повний, коли б ми не зупинились над працею наймолодшої, а проте найкориснішої загально - громадської фінансової установи, якою являється Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч". Хоч сама організація „Самопоміч" належить до однієї з найстарших громадських організацій у нашому місті, то проте вона не розвинула достатньо своєї діяльности у напрямі своїх громадсько - господарських можливостей. Щойно із прибуттям до Трентону бл. пам. інж. Романа Мицика, зродилася конкретна думка закласти Кредитову Кооперативу на широкій базі співпраці загалу громадянства. В цій важкій невдячній та піонерській праці сл. п. інж. Р. Мицик при допомозі групи завзятців доконав великого діла. Одержавши чартер, який підписали згідно вимог закону сл. п. інж. Р. Мицик, інж. М. Чаповський, мґр Д. Сін, О. Яремишин та М. Шинкарук, 6 березня 1960 року відбулися в приявності федеральних чинників основуючі збори кредитівки. В склад першої управи кредитівки увійшли: ген. П. Шандрук як президент, мґр Є. Гец як заступник, З. Федорович як секретар, інж. Р. Мицик як скарбник та інж. М. Чаповський — пропаґандивні справи. Праця нової громадсько - фінансової установи пішла жваво та успішно. Починаючи сотнею членів кредитівка за час двох років свого існування подвоїла число своїх членів, ощадностей, позичок та прибутків. Зокрема в останньому році своєї праці кредитівка почала відігравати ролю поважного чинника в житті нашої громади. Хоч в половині 1961 року ген. П. Шандрук уступив із становища президента кредитівки внаслідку слабого здоров'я, проте під енерґійним керівництвом мґра Є. Геца, який насправді був завжди душею цієї установи, праця кредитівки пішла далі та з повним успіхом. Ось кілька даних за останній діловий рік: на кінець грудня 1961 р. кредитівка мала 219 членів із активними та постійними ощадностями. Загальна сума майна кредитівки виносить 76,620.34 дол., а позичок уділено в тому ж році на загальну суму дол. 75,435.00. Вже тільки ці цифри говорять про постійний та наполегливий ріст цієї молодої фінансової установи. Не від речі буде відмітити, що федеральні чинники, переводячи систематично приписану законом контролю діловодства кредитівки, в повним признанням висловлюються про працю нашої кредитівки. Відзначуючи безкорисну та віддану працю мґра Є. Геца, президента кредитівки, членство перевибрало його на становище президента цієї установи. До управи увійшли: відомий громадський діяч в Трентоні І. Бойцун, як заступник президента, інж. М. Чаповський як секретар, мґр Ірина Бованко як скарбник та І. Галик як заступник скарбника за організатор „юної ощадности". Контрольну комісію очолює відомий пластовий діяч мґр Богдан Ковшевич.

Нова управа „Самопомочі" намітила низку заходів для збільшення членства кредитівки та переведення роз'яснювальної акції серед членства, громадянства та молоді в справі систематичної ощадности. Зокрема покладено натиск на щадничу акцію серед молоді, як майбутню опору праці кредитівки, як майбутні кадри нашої громади в Трентоні.

Приглядаючись до праці кредитівки „Самопоміч", треба підкреслити, що її систематична та наполеглива праця викликає не тільки подив і повагу до її керівництва та членства, але разом з тим являється доказом об'єднаної дії українців нашої громади.

Треба тільки побажати, щоб ця молода і надійна установа розрослась у справжню твердиню і фінансову базу українців Трентону.

З. М. Г.

● В першій чверті цього року американці заощадили дол. 3,900,000,000, і всі ощадності американських родин при кінці березня ц. р. становили дол. 315,981,000,000.

Загальні Збори „Зарева" в Ню Йорку

23 квітня в УНДомі відбулися річні Загальні Збори Українського Академічного Товариства „Зарево".

Зборами проводила президія в складі: Адріян Стецик — предсідник і Марія Годованець — секретарка. Після відчитання Юлією Світенко протоколу з останніх Заг. Зборів, присутні вислухали звітів голови уступаючої управи Анни Процик і фінансової референтки Ірини Андрейко.

„Зарево" в Ню Йорку в минулому академічному році в першу чергу зосереджувалося над студіями і опрацьовуванням ідеологічних питань, продовжуючи цикл Ідеологічних Вечорів. Перший Ідеологічний Вечір був присвячений творчості Юрія Липи із 3-ма доповідями: Оксани Вакум: „Юрій Липа — його думки і ідеї", Адріян Стецик: „Юрій Липа із перспективи сьогоднішнього дня", інж. Євген Маланюк: „Юрій Липа як поет". Другий Ідеологічний Вечір розглядав творчість Олега Ольжича. На вечорі виголошено дві доповіді: д-р Олег Лащенко: „д-р Кандиба-Ольжич на тлі Києва 1941-42 років", д-р Теодосій Онуферко: „Творчість Олега Ольжича". Мистецька частина Ідеологічних Вечорів складалася з читання творів поетів і фортепіянового соля: Ірени Кіпи і Марії Цісик.

З успіхом влаштовано доповідь із висвітленням фільму із подорожі по Україні. „Україна сьогодні" виголосила Маруся Попович, член Крайового проводу „ЗАРЕВА" в ЗДА.

Членські сходини з рефератами, товариські вечори з мистецькою програмою, традиційний Миколаївський Вечір та прогулки і зустрічі доповнювали внутрішню діяльність товариства.

„ЗАРЕВО" в Ню Йорку брало активну участь в Раді Молодечих Організацій при УККА, Комітеті будови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні, складаючи дол. 80 на ту ціль. „ЗАРЕВО" рівнож пожертвувало дол. 100 на будинок УВАН в Ню Йорку. Беручи участь в праці Координаційної Комісії Молодечих Організацій, „ЗАРЕВО" спільно зі всіма Молодечими Організаціями міста Ню Йорку влаштувало свято Крут.

Після дискусії над звітами, на внесок голови Контрольної Комісії Михайла Гереця уділено абсолюторію уступаючій управі.

Нову управу „ЗАРЕВА" в Ню Йорку на 1962/63 р. вибрано в складі: Алла Герець — голова, Оксана Бакум — містоголова, Марія Годованець — секретар, Юліян Віняр — скарбник, Богдан Римаренко — організаційний реф., Михайло Белендюк — кореспондент до української преси, Володимир Бакум — кореспондент до англомовної преси, Юлія Світенко — представник „Смолоскипу". Контрольна Комісія: Анна Процик — голова, Альберт Кіпа — член, Ірина Андрейко — член. Товариський суд: Любомир Калинич — голова, Маріяна Приходько та Маріяна Чикаленко — члени.

По короткім слові новообраної голови Алли Герець та обговоренню біжучих справ, зв'язаних з працею Товариства, закрито Загальні Збори.

В. П.

„Розвага" з Торонта в Шикаго

На шикаґівську сцену злетіли, а справді приїхали актамі, зорі театру „Розвага" з далекого Торонта.

Блиснули і осяяли нас своїми піснями, музикою, танками і гумором. Відомий усім Ябцьо - Яблонський із своєю оркестрою, при акомпаніяменті знаменитої піяністки пані Яблонської, полонив знов публіку, як колись.

Зірки красуні, своїм зовнішнім виглядом, сукнями і костюмами, блистять наче справжні зірки і беруть в полон і старших і молодих.

Далеко - далеко, ген за море, уносять нас на своїх крилатих піснях пп. Н. Баумш, Г. Сень, М. Луцька і панове А. Дербіш, Б. Климкович і ін., та створюють ілюзію картин, там далеко — на Україні.

Не можна краще, виказати грації і чару українського танку, як це зробила прегарна поставою і виглядом трійка танцюристів пп. К. Анпілогова, З. Шевчук і Ст. Лейбюк.

Гелло - гелло, пане Селепко! А що ви робите на Брехалівці?

І не знаєте, чи то на сцені, чи справді на шикаґівській вулиці бачите і чуєте двох наших політичних патріотів, що перетрясають, критикують, клопочуться нашим життям тут і в Україні, хоч самі нічогісінько не роблять. І заливаємося щирим сміхом і бачимо себе в тому кривому дзеркалі.

Велике признання належиться авторам тих сатирскечів — Екові, Ікерові і Нижанківському, але й виконнцям тих скечів пп. В. Довганюкові і Ю. Бельському, добірна на залі публіка, невгаваючими оплесками, висловила не тільки признання, але й подяку за здоровий сміх і гарні хвилини.

Керівник ансамблю п. В. Довганюк доказав чудес, зумівши згуртувати, серед збайдужілої еміґрації, гурток молодих мистців, що за свою працю одержують тільки оплески...

Режисер „Розваги" п. Ю. Бельський доконує великого діла, бо — з молодих талантів „виліплює" чудові мистецькі постаті.

На жаль, не могли ми подивляти декорацій пана Кубарського, бо заряд чужої залі не дозволив ставити на сцені ніяких декорацій.

Час найвищий, щоб наша громада в Шикаго здобулася на свій репрезентативний театр і сцену.

Клюб Львов'ян здобувся на гарний жест, влаштовуючи виступом театру „Розвага" такий приємний вечір і впровадив в імпрезові справи новість, а саме нашим старшим, безробітним емеритам давав безплатні квитки вступу на виставу.

Після вистави відбулося прийняття артистів із „Львов'янами".

Хоч круть, хоч верть, але голові і цілому Клюбові Львов'ян належиться щира подяка за добру ідею, і сподіваємося, що — ще нераз буде „козі смерть", а нам розваги, радости і сміху вщерть!

М. Рибак

● Д-р Йонас Е. Солк, винахідник вакцини проти поліо, передбачає, що незабаром винайде так звану „мультівакцину", яка буде забезпечувати нащепленого проти кількох недуг.

● Палата Репрезентантів ухвалила законопроєкт, згідно з яким треба б видати на водний проєкт на ріці Фраінґнен в стейті Арконсо дол. 170 мільйонів. Цей проєкт має ще ухвалити Сенат.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ" І ЇЇ ВИДАНЬ

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на Фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і одночасно подаємо до загального відому одержаної суми.

СПИСОК Ч. 21.

Братство Пресв. Тройці, Відд. 320 УНС, Балтімор	$ 5.00
Жаґа І., Лейквуд	5.00
Молодій І., Мусан	5.00
Тріщук І., Рочестер	5.00
Ковалів Н., Мінн.	5.00
Яхторович С., Шикаго	5.00
Д-р Доршинський О., С. Голланд	5.00
Сімків В., Філядельфія	4.50
Храплива Е., Ню Йорк	4.00
Міхалюк Г., Філядельфія	4.00
Петришин А., Бруклин	4.00
Стеткевич І., Гайленд П.	4.00
Пилипюк В., Шикаго	4.00
Мацкевич С., Шикаго	4.00
Корман М., Філядельфія	4.00
Житневич Е., Каскоб	4.00
Проць І., Ню Йорк	4.00
Танчук В., Трентон	4.00
Литвин І., Байон	4.00
Людкевич Е., Ню Йорк	3.00
Дидик П., Монтреал	3.00
Варій М., Стратфорд	3.00
Д-р Сохан О., Йонкерс	3.00
Федишин Е., Гагайан	3.00
Задорожний С., Пасейк	3.00
Одежинський І., Філя.	3.00
Боднар С., Дітройт	2.00
Чуприн А., Скрентон	2.00
Фесолович Л., Скрентон	2.00
Малько І., Балтімор	2.00
Дуб В., Бунтон	2.00
Заблоцький М., Бетлегем	2.00
Яцуш С., Гартфорд	2.00
Дяненко Г., Джемейка Пл.	2.00
Лебедович Е., Ляпір	2.00
Стефанишин О., Бруклин	2.00
Вишарський С., Патерсон	2.00
Напюк П., Пасейк	2.00
Шипула М., Асторія	2.00
Кузь І., Пасейк	2.00
Сидор В., Трентон	2.00
Свічанюк С., Мілстон	2.00
Палій Я., Ню Йорк	2.00
Мельник М., Ню Бритен	2.00
Ковальчишин Н., Дітройт	2.00
Ковчак Ф., Джонставн	2.00
Сухерський М., Елізабет	2.00
Майко Н., „	2.00
Крат П., „	2.00
Сидорович Ю., Шикаго	2.00
Івасівка С., Пасейк	2.00
Савчин Е., Шикаго	2.00
Бадан Н., Йонкерс	2.00
Д-р Семиця Н., Шикаго	2.00
Базарук, Відд. 344 УНС	2.00
Копіль Д., Шикаго	2.00
Деманчук Б., Клівленд	2.00
Лободоцький О., Дітройт	2.00
Бігун Я., Нюарк	2.00
Нурик Н., Аліквіпа	2.00
Безпятий М., Йонгставн	2.00
Коровицька О., Філя.	2.00
Коронецька Н., Віганкен	2.00
Хоменушко М., Ірвінгтон	2.00
Д-р Наумик, Ф. М., Філя	2.00
Пригода Н., Рочестер	2.00
Шерепета Г., Сеймор	2.00
Жидик А., Філядельфія	2.00
Дубрівний Д., Дітройт	2.00
Кемен В., Філядельфія	2.00
Бобак Л., Росфорд	2.00
Йодубинський З., Н. Й.	2.00
Козак Н., Локпорт	2.00
Т. Вічук, Бруклин	2.00
Романчук М., Стайвезант	2.00
Борісенко І., Пеорія	2.00
Кошак М., Ню Гейвен	2.00
Довбуш М., Нюарк	1.50
Коваль В., Дітройт	1.00
Макар И., Ню Йорк	1.00
Ошава А., Джексон	1.00
Дусанівський Б., Боффало	1.00
Костек І., Бронкс	1.00
Саюк В., Нортгемптон	1.00
Яблонський М., Елізабет	1.00
Гринишин М., „	1.00
Шах М., Гілсайд	1.00
Маслянка В., Ню Гейвен	1.00
Давидович Н., Кліфтон	1.00
Щурук А., Трентон	1.00
Приходько М., Трентон	1.00
Сухар Г., Йонгставн	1.00
Стрижаковський І., Трентон	1.00
Кулинич М., Гебион	1.00
Гнатюк І., Гартфорд	1.00
Карп Шиш, Стратфорд Спр.	1.00
Грибик В., Ірвінгтон	1.00
Степанюк С., Трентон	1.00
Биковець Д., Філядельфія	1.00
Колтовський В., Плейнфілд	1.00
Молій М., Нюарк	1.00
Ярема З., Плейнфілд	1.00
Криний Г., Байон	1.00
Мисак Г., Перт Амбой	1.00
Миник Т., Скрентон	1.00

Докля В., Лінден	1.00
о. Мельничук Р., Дітройт	1.00
Сеник І., Шикаго	1.00
Геба Г., [illegible]	1.00
Захарчук Г., Байон	1.00
Влох М., Шикаго	1.00
Кохарський А., Гарвей	1.00
Кривенок В., Філядельфія	1.00
Грицун Е., Шикаго	1.00
Романик Л., Філядельфія	1.00
Хроновят Т., Клівленд	1.00
Відула В., Кемден	1.00
Дідуник Г., Дітройт	1.00
Романченко М., Шикаго	1.00
Кишакевич Р., Шикаго	1.00
Витязь І., Провіденс	1.00
Д-р Томків В., Алегіні	1.00
Осередчук С., Нарва	1.00
Кіра Н., Ню Йорк	1.00
Пасляновський І., Філя.	1.00
Ясейко, Ню Йорк	1.00
Маличківська О., Н. Й.	1.00
Олексів, Бруклин	1.00
Левицький Р. М., Бронкс	1.00
Барна Е., Лівінгстон	1.00
Хрущ Г., Порт Віліям	1.00
Коколишин Т., Рочестер	1.00
Лещак М., Філядельфія	1.00
Пак І., Філядельфія	1.00
Гаврищук С., Елізабет	1.00
Пудік М., Шикаго	1.00
о. Федасюк Д., Перт Амбой	1.00
Ощуст Н., Байон	1.00
Боднар Т., Шикаго	1.00
Шагала С., Філядельфія	1.00
Геровський Н., Шикаго	1.00
Малик Т., Філядельфія	1.00
Гут Е., Шикаго	1.00
Сенів І., „	1.00
Бахусович М., Бронкс	1.00
Качур В., Гартфорд	1.00
Стасевич М., Філядельфія	1.00
Шкірпан Т., Сейр	1.00
Ворона І., Перт Амбой	1.00
Галановський М., Кліфтон	1.00
Звідник М., Шелтон	1.00
Сулима М., Рокіл	1.00
Чаплинський І., Аллентавн	1.00
Волошин І., Скрентон	1.00
Мазур П., Пасейк	1.00
Бабич А., „	1.00
Генсуровський А., Мінн	1.00
Цап В., Байон	1.00
Головка І., Скач Плейнс	1.00
о. Марко Гіль, Грейт Медовс	1.00
Андрус В., Нортгемптон	1.00
Кіндзерскі М., Бетлегем	1.00
Боднар М., Ню Йорк	1.00
Шемберко І., Давері	1.00
Марків Л., Ню Гейвен	1.00
Андрусів Н., Філядельфія	1.00
Гідей І., Ню Йорк	1.00
Гумин М., Джерзі Сіті	1.00
Флюнт Р., Філядельфія	1.00
Мачера Д., Юніон	1.00
Мухін І., Філядельфія	1.00
Зорій С., Питсбург	1.00
Окопінк С., Еллінгтон	1.00
Дутчак М., Скрентон	1.00
Мрикало Г., Скрентон	1.00
Марків Б., Колчестер	1.00
Кульчицький М., Шикаго	1.00
Козмар С., Філядельфія	1.00
Воложин М., Бріджпорт	1.00
Целюх Г., Дірборн	1.00
Зубик Б., Філядельфія	1.00
Кізима І., Дітройт	1.00
Мудрий С., Ковтенія	1.00
Клим А., Лівінгстон	1.00
Дереш Д., Шикаго	1.00
Круглик І., Рочестер	1.00
Колодій М., Рочестер	1.00
Шостак М., Шикаго	1.00
Борис Т., Бруклин	1.00
Герасимлюк Ю., Шикаго	1.00
Медвідь М., Ню Йорк	1.00
Пилипишин С., Сиракюз	1.00
Тотрівський М., Кіркленд	1.00
Макаренко Г., Кліфтон	1.00
Поповецький С., Дітройт	1.00
Грицик В., Ню Йорк	1.00
Копко І., Карнеґі	1.00
Крівчук Т., Бруклин	1.00
Назаревич С., Ню Йорк	1.00
Білинський Б., Нюарк	1.00
Генеґа С., Юніон	1.00
Липецький Ф., Дітройт	1.00
Ших М., Дітройт	1.00
Криса Н., Ню Йорк	1.00
Подола Т., Шикаго	1.00
Грицик І., Ст. Ай.	1.00
Разом	$ 336.00
Раніше проголошено	$ 5,941.24
Разом	$ 6,277,24

ЧАРІВНІ БАНДУРИСТИ В ШИКАГО

Осередок СУМА ім. гетьмана Пилипа Орлика в Дітройті вислав у Шикаго свою найкращу пробойову ланку — капелю бандуристок з диригентом Петром Потапенком. Хтось, покликаний своїм фахом і патріотичним обов'язком, напише про них фахову рецензію. Я ж, як один з присутніх на їхньому концерті 27 травня 1962 р. в переповненій широкій залі Шопена, хочу поділитися враженнями й переживаннями українця, що любить свою пісню і українську молодь, коли вона служить своїй, а не чужій справі. А наша пісня та ще й в супроводі бандури — це ж чи ненайсильніший подих нашої духової культури з преславних козацьких часів! Тоді так закликали до зброї й боротьби за Україну, за віру християнську, за волю. А тепер це той животворчий подих, що пробуджує приспаних добробутом „американців українського походження" та „українців американського роду". А ту пісню співали нам і вигравали українські дівчата — цей квіт нашої нації. Це ж таке неперевершене сполучення краси природньої вроди і чарів своєрідного музичного мистецтва! А до того чудове тло - рясно барвисті народні багаті одяги, в яких представились нам на сцені бандуристки - сумівки. Очі глядачів розбігались, бо годі було відрізнити, хто з тої китиці найпривабливіший, а чий одяг, керсетка, вишивана густо сорочка та віночок найкращі... Скорою ходою, ніби вилетів, маестро - диригент П. Потапенко... Заля щиро привітала і капелю і зосібна диригента.

Програму оголошувала мила своєю поставою та скромним, безпретенсійним способом вимови, але чітким у кожному словечку, бандуристка Люба Пашкевич.

„Рано раненько", стара великодня пісня. Ніжні рученята капелянок торкнули струни козацьких „струментів" і перші акорди ніжної побожности розлилися по залі і враз увійшли в душі й чуття слухачів.

„Думи мої думи" — слова Т. Шевченка у виконанні цього хору овіялись особливим, глибоким сумом і скорботою, а співали їх як гимн.

А ще глибше рисувалася Мазепина пісня про Україну — „Ой, горе тій чайці", бо Людмила Савченко так зуміла виводити ту тугу за часнями, що годі було краще відчути той біль і крик серця.

Гарно вдалася пісня „Ой, ніхто ж там не бував" — українська веснянка з чудовими акордами бандур та з тим же сольом Л. Савченко та ще й з прикрасою солістки Галини Бабій, яка і очима і всією, здавалось, істотою своєю ту весняну пісню переживала.

Закарпатська „Гаєм зелениньким" понесла наші думки ген далеко в ті гори й полонини, де та пісня народилась. Це не тут, а там бриніли струмочки, а не тоненькі струни бандур і не пальці шемотіли по струнах, а вітерець по смерічках гойдався. А при тім акомпаньяменті Валентина Биковець — красуня русява своїм сольом зміст тої пісні вирисовувала.

Але „Женчичок - бренчичок" голосними, жартівливими та мистецькими викрутасами і бандуристок і співачок ту елегію обірвали.

Та колискова „Спи, моя дитино" знову занесла наші мрії у ще давніші часи, часи дитячі, рідні, безтурботні. Не металеві це були звуки й мелодії в м'які, наче на шовкових струнах грані і обережно, щоб мило приспати, сольоспівом тужно - любим В. Биковець прикрашені.

У „Дрібен дощик іде" трудно було очима ловити, як ті руки й пальчики-перебирайчики у бандуристок бігали.

Задушевним співом „Мій рідний краю", що до серця говорив, кінчилася перша частина концерту. Глибину чуття тут викликав і цілий хор і вся капеля, а сольо Галини Кравченко, видно, з душі її лилося. Співала й переживала; сама надхнена тою піснею.

Враження від концерту були для мене такі захоплюючі, що не давали зосередитись думці й увазі і щось вирізнити, бо бандури та ще в таких руках давно не чув.

По перерві змінився вигляд капелі. Ось виходять бандуристки й хористки стрункими двома рядами, тихо у взірцевому порядку, наче вправні у дисципліні вояки, займають свої місця і красуються перед публікою. Тепер вже всі вони в одноманітних темних плахтах, лише скромно, не крикливо обрамованих кольоровими вузенькими стьожечками. На головах вже нема рясних віночків, а лише по одному маку. Заля вітає їх невгамовними оплесками. За хвилину така ж овація зустрічає диригента.

Між іншим, треба підкреслити, що майже всі пісні з програми були в його аранжуванні. Він не лише керував, заучував капелю, а і вклав своє особисте в її виконання... Капеля допитливими очима уважає на диригента. Глянув на крайню Любу Пашкевич, і вона знову оголошує кожну пісню, уміло підкреслюючи одним - двома словами характер її походження. Капелянки при виконанні своїх точок, переживають зміст співаного, тому так з надхненням співають і грають. А в очах їх часом спостерігаєш, що на свою бандуру поглядають з замилуванням, люблять її. Диригент же після кожного вдалого виконання сіяє радісним виразом і задоволеною усмішкою і жестом рук показує, що не він тільки заслужив похвалу, а вся капеля та її солістки...

„Ходила я по садочку" — українська закарпатська пісня. Це була гармонія акордів, а між ними деякі такі ніжні, ніжні... А на їхньому тлі вродлива русявочка Валентина Биковець мережала своїм даром Божим - голосом, як соловейко, свою сольову партію.

„Ішов козак потайком". Скільки чару й недоговорених словами, але ж доспіваних і дограних мелодією пісні, бажань і сподівань. Тут вже показала силу свого ясного голосу Людмила Савченко, що зростав понад всю гармонію бандурних звуків. Але при цій пісні захоплювалась не лише публіка. Не одна чорнявочка - бандуристка сама собі усміхалася. Видко, що і її серцю тоді щось солодке пригадувалось.

„Ой, дівчина Уляна". Цю народну пісню так аранжовано, що не раз здавалось нібито не капеля бандуристок грає, а великі органи, і що диригент не хором керує, а лише клавішами перебирає. А ось заключний помах його руки, і залю наповнив несподіваний гумористичний голосний кінець в слові „цоб!" — і зірвав такі ж голосні оплески й веселі вигуки публіки.

Та найбільший успіх мала пісня на слова Лесі Українки — „Гетьте, думи, ви хмари осінні". Зіспіваний до інструментальної точности хор, розмах струнних акордів, перелив їхніх звуків, ніжні тони, такі ніжні, що, аж до самої тиші підходили, а при тому з чіткими, ясними словами В. Биковець, дивували слухача, що тою музикою насолоджувався. Заля затихла, як заворожена. А потім невгавали оплески, свист, тупання ногами і всі ці американські способи, щоб ще і ще те чути. Але диригент, капеля й солістка скупі. Це були жовніри. Виконали, що наказано, і пішли далі.

„Та туман яром" звільнив те глибоке напруження, але не зменшив захоплення публіки. І не лише публіки. Слідкую за личками бандуристок. Почуття радощів, що „гулять хлопцям хочеться", грало не лише на струнах бандур. Стихія молодости, що буяла з тої пісні, враз заграла і на тих доти таких серйозних личках, вони щасливо усміхалися, особливо ті чорнявіші.

„Ой у лісі два дуби" — українська жартівлива пісня. Піднесений настрій залі ще дужче зріс. Далі слідувала „Пісня про милого" та „Тебе нема" — ліричні повстанські пісні. Їх можна було слухати без кінця. До самих закутин серця доходили і їхні мелодії, і слова про любов до України. Яке велике патріотичне значення мають такі виступи цієї сумівської капелі — при цих піснях найбільше пригадалося...

В'язанкою коломийок хотіла капеля свій концерт скінчити. Але їхнє спеціяльне аранжування та мистецьке виконання, ще й з кокетливими рухами під такт мелодій, були неперевершені, а наподоблювання відгуків пісні десь в лісі були такі натурально-подібні, що овації залі розм'якшили скупість диригента й бандуристок, і вони таки додали ще одну пісню „Ой у полі дві тополі" і тим закінчили свій пам'ятний виступ в Шикаго, в якому вони так славно себе показали.

Але заслужено достойним похвали показало себе і наше шикагівське суспільство, що вщерть заповнило залю і тим показало свою любов до пісні і патріотичну свідомість.

На маргінесі своїх вражень і емоцій, що оце їх подали шановним читачам про цю милу капелю дітройтських сумівок з їхнім маестром, хочемо звернути увагу на конечну потребу підтримати цю культурну одиницю, таку мальовничу й мистецьку та дорогоцінну у її чинності. Треба не лише її оплескувати, а й забезпечити її дальше існування, розвиток та поширення її репертуару. Треба агітувати за її частіші виїзди поза межі Дітройту. А для того скрізь, де вона буватиме, масово відвідувати її концерти з далеко дешевшим вступним, ніж то балет Вірського, квитки на який продають лише московські просовєтські крамниці та ще й з реєстрацією покупців. Треба розкуповувати платівку - рекорд цієї сумівської капелі під назвою — „Мій рідний краю". Тим матеріяльно підтримаємо не тих, які голосять тільки, що, мовляв „ми з України", як то їм дозволено совєтсько - московською цензурою, а тих, що й українці і Україні, а не Москві служать і до боротьби проти Москви кличуть.

Ант. Кущинський

Капеля бандуристок Осередку СУМА ім. П. Орлика в Дітройті під керівництвом п. П. Потапенка.

Спаак перестерігає проти передчасної суверенности муринських країн

Об'єднані Нації. — Бельгійський віце - прем'єр і міністер закордонних справ Поль - Генрі Спаак перестеріг в минулий вівторок Комісію для справ вірчих країн Об'єднаних Націй, щоб з теперішніми бельгійськими колоніями Руанда й Урунді не повторилась історія з Конгом, яке, діставши повну суверенність 30 червня 1960 року, рівно в місяць пізніше пірнуло в повний хаос і анархію. Руанда й Урунді мають дістати свою самостійність вже 1 липня ц. р. Інші африканські країни задля престижу і солідарности з своїми земляками — вимагають, щоб бельгійські війська негайно залишили ті країни. Спаак саме й звернув увагу, що це надзвичайно ризиковний експеримент, який може пімститися на Об'єднаних Націях так само, як пімстилось Конго з його амбітником, першим прем'єром Патрісом Люмумбою. Спаак запевняв, що Бельгія не хоче тягнути з східньо - африканських країн ніяких економічних ані політичних користей але хоче „з гонором скинути з себе обов'язки колоніяльної держави". Практично він радив, щоб бельгійське військо залишити в тих новопосталих державах бодай ще три до шість місяців, поки не зорганізується та не встабілізується власний адміністраційний апарат.

Рокефеллер про Президентів плян зменшити прибуткові податки

Олбані, Н. Й. — Губернатор Нелсон А. Рокефеллер на пресовій конференції заявив, що не можна нічого сказати про те, який вплив на економіку мало б те зменшення прибуткових податків, яке проєктує президент Кеннеді в найближчому році. Рокефеллер сказав, що не є відомо, як велике це мало б бути зменшення податків і окільки нових фондів знайшлося б у кишенях платників податків. На думку губернатора більший вплив на ріст економіки мала б пропозиція президента Кеннеді зменшити податки від нових інвестицій у фабрики, бо це заохотило б підприємців до поширення своїх підприємств і збільшило б число затруднених. Всі люди люблять менші податки. — казав Рокефеллер, люблять і підприємці. Рокефеллер заявив, що він не зможе вести виборчу кампанію за вибір Ричарда М. Ніксона на губернатора Каліфорнії, бо мусить пильнувати республіканської справи в нюйоркському стейті, де він старається про перевибір на губернатора. Рокефеллер нічого не міг сказати про свої пляни в 1964-му році, і він ще з ніким не говорив на тему найближчих президентських виборів. В республіканських колах починає переважати думка про те, що республіканським кандидатом на президента в 1964-му році буде Рокефеллер, який сам зможе фінансувати виборчу кампанію, бо важко буде зібрати більші фонди тому, що Кеннеді матиме великі шанси на перемогу при найближчих виборах.

Секретар скарбу про економіку, податки і знижку на біржі

Вашингтон. — Секретар скарбу Даглес Діллон зізнавав в Сенатській Фінансовій Комісії і відповідав на запити сенаторів в справі економіки, зменшення податків і знижки цін на акції. Він заявив, що тепер не видно жадних познак економічної рецесії, хоч і висловив стурбовання з того приводу, що ріст економіки не відбувається в такому темпі, як передбачалося. „Ми ще не осягнули, і ми не є певні, чи взагалі осягнемо, — повну продукцію і задовільний стан затруднення", — казав секретар скарбу. Покищо ціллю уряду дійти до того, щоб число безробітних становило тільки 4% всіх робітних сил. Тепер число безробітних становить 5.4% всіх робітних сил. Діллон заявився проти зменшування податків в цьому році. Він казав, що уряд плянує реформу податкової системи в 1963-му році, і тоді мало б бути зменшення податків від особистих прибутків і від корпорацій. Сенатори запитували Діллона про його думку в справі знижки цін на акції на нюйоркській біржі. Діллон не дав ясної відповіді в цій справі; з його слів виходило, що акції впали тому, що їхні ціни були зависокі у відношенні до їхньої дійсної вартости. Біржові посередники твердили, що заява Діллона спричинила нову знижку на біржі.

Українська хроніка

● Д-р Володимир Бенько, голова Відділу ОУА Самопоміч і президент Федеральної Кооперативи в Нюарку та відомий громадянин, кол. адвокат в Бережанах, успішно перейшов важку операцію та приходить до здоров'я в Ст. Джеймс шпиталі у Нюарку.

Короткі вісті

● В Об'єднаних Націях стався в минулий четвер скандал: на вимогу Совєтів та азійсько-африканського бльоку держав скликано Генеральну Асамблею для справи усамостійнення Південної Родезії. Представник Британії, яка тепер адмініструє тією країною Патрік Дін, переконував, що справа може почекати до звичайної сесії Генеральної Асамблеї, яка зійдеться 19 вересня, але його переголосували і президент Генеральної Асамблеї Монгі Слім скликав її на минулий четвер. Але на те засідання у „пильній" справі з'явився — тільки одинокий Патрік Дін. Щойно в пів години пізніше почали збиратись і інші делегати. Монгі Слім закрив засідання в дві хвилини після його відкриття, ствердивши, що „ніхто із 104-ох достойних делегатів" не зголосився до слова.

● В Єрусалимі прийшло до гострої словесної сутички між ізраїльським прем'єром Давідом Бен Гуріоном та речником американських жидів, головою Нюйоркської комісії для міжнаціональних взаємин, Стенлі Ловеллом. Бен Гуріон заявив, що єдиним шляхом ратунку для американських жидів є персональні тісні зв'язки з Ізраїлем, гебрейська освіта, віра в жидівський месіянізм. Ця заява обурила 500 американських делегатів, які прибули на конференцію про устійнення ізраїльсько-американських взаємин. Американські жиди вважають себе патріотами ЗДА.

● В Єрусалимі відбувається в цих днях велика конференція американських та ізраїльських жидів на тему принципів, на яких мають спиратися їхні взаємини. З Америки прибуло 500 делегатів. Конференція відкрилась промовами ізраїльського міністра культури, колишнього амбасадора в ЗДА Абби Езри Ебана і д-ра Йоахіма Прінца з Нюарку. Між палестинськими та американськими жидами віддавна існує засадничий спір: чи всі жиди у світі мають дивитись на Ізраїль як на свою державу і свою батьківщину, чи жиди в різних країнах мають почуватись тамошніми патріотами, а лиш підтримувати справи Ізраїлю фондами і своїми впливами в даних країнах.

● Американський амбасадор у Ляосі Вінтроп Бравн повідомив урядуючого ще прем'єра Буна Ума, що ЗДА відновляють свою допомогу Ляосові та що чек на три міл. долярів буде пересланий в найближчих днях. ЗДА припинили виплату допомоги, як „кару" за те, що уряд Буна Ума не хотів прийняти всіх умов, диктованих прокомуністичним, ніби невтралістичним кандидатом на нового прем'єра, Суванною Фумою. Однак, під подвійною пресією, збоку ЗДА і комуністичних воєнних успіхів Бун Ум погодився і підписав умову про новий уряд, з перевагою „невтралістів" і комуністів. Внаслідку припинення американської субвенції в Ляосі настала інфляція і один долар, що рівнявся 80 ляоським „кіпам", підскочив до 120 „кіпів".

ТАРЗАН, ч. 4857. Вілліямс оповідає...

AFTER SEVERAL HOURS' CARE, THE STRANGER REVIVED AND WAS EAGER TO TALK. 'MY NAME IS JOHN WILLIAMS, FROM LONDON--'

'TEN YEARS AGO, I WAS SOLE WITNESS TO A MURDER, COMMITTED BY ONE DAVID STEEL. I TESTIFIED, AND HE WAS SENTENCED--'

'--BUT I NEVER FORGOT THE VENGEFUL LOOK IN HIS EYE AS HE LEFT THE COURTROOM.'

Після кількагодинного піклування незнайомий очуняв і радо почав говорити. — Я називаюся Джан Вілліямс, я з Лондону...

— 10 років тому я був єдиним свідком вбивства, що його доконав якийсь Дейвід Стіл. Я зізнавав в суді, і його засудили...

— Але я ніколи не забув його мстивого погляду, коли його виводили з суду.